

ПЕДАГОГІЧНА ІДЕЯ МАТЕРИНСЬКОЇ ШКОЛИ У СПАДЩИНІ Я.А. КОМЕНСЬКОГО

Формування особистості, залишається актуальним в усі часи. Тому багато науковців досліджували цю тему. Наприклад, В.І. Войтко, В.С. Мусієнко, М.М. Скаткіна та інші. Але найбільший внесок зробив Ян Амос Коменський, дослідивши та систематизувавши раніше відомі факти. Великий чеський педагог та письменник. Він є автором таких творів як «Велика дидактика», «Світ чуттєвих речей у картинах», «Материнська школа». Був першим хто розробив інноваційні ідеї методів навчання та виховання.

Метою даної роботи є показати, наскільки важливим та необхідним є навчання у ранньому віці та його результат.

Я.А. Коменський вважав, що навчання необхідно розпочинати якомога швидше. Він зробив аналіз того, як люди різного віку сприймають та засвоюють інформацію. Головною метою виховання було – підготувати людину до життя. Я. А. Коменський все своє життя присвятив пошуку найкращих методів навчання та виховання особистості. За висловом видатного гуманіста «дитина є тою нивою, що обробляється з особливою бережливістю» [1, с. 242].

На думку Я.А. Коменського, людина – найдосконаліша істота на землі, і вона має право на безперешкодний розвиток своїх сил і здібностей. До освіти і сприйняття виховуючого впливу здатні всі, незалежно від спеціального економічного стану, національної приналежності та інших факторів, бо природа всіх людей одна і та ж сама. В людині закладене природне бажання до саморозвитку, і вихователям залишається тільки направляти її туди, куди вона сама по собі схиляється. З цих позицій Я. А. Коменський дає цікаву типологію тих, хто навчається, а також рекомендації щодо індивідуалізації та диференціації навчання [1, с. 365].

Я.А. Коменський найголовнішою вважав саме материнську школу, бо саме сім'я допомагала робити перші кроки в освіті. І від того наскільки якісною вона буде, залежало майбутнє дитини. Він порівнював людину з деревом і говорив, що в перші роки життя дерево розпускає свої головні вітки. Тому Коменський говорить, що материнська школа повинна бути у кожній оселі для того, щоб належним чином виховати майбутнє покоління.

Я.А. Коменський виділив низку предметів, які повинна була засвоїти кожна дитина в материнській школі:

1. Оволодіння знаннями з природознавства, що таке природні явища, розрізняти живу та не живу природу, пори року.
2. Зрозуміти основи хронології, що таке година, тиждень, місяць, рік.
3. Основи статистики: розрізняти що важче, що легше.
4. Ознайомлення з поезією, у вигляді вивчення коротких віршів казкового чи грайливого змісту.

Одним із головних завдань материнської школи було підготувати дитину до життя у соціумі, систематичного навчання у школі, розуміння основ громадського та господарського життя.

В першу чергу, велику роль відігравала жінка-матір, бо саме від освіченості та навиків матері залежав результат материнської школи. У книзі «Материнська школа» Ян Амос Коменський ставить завдання перед батьками: всебічно розвивати дитину, бо людина протягом життя може зустрічатися з труднощами і способам їх вирішення повинна навчити безпосередньо мати.

Підсумовуючи, можна сказати, педагогічна ідея «материнської школи» – це педагогічна програма для батьків. Головним завданням, яких є навчити дитину як діяти в тій чи іншій ситуаціях. Саме «материнська школа» повинна створювати належні умови для розвитку природних здібностей, від яких залежить результат навчання.

Список використаної літератури

1. Коменский Я.А. Избранные педагогические сочинения. В 2-х т. Т.1
2. Коменский Я.А. Избранные педагогические сочинения. В 2-х т. Т.2
3. Коменский Я.А. Великая дидактика, содержащая универсальное искусство учить всех всему / Я.А. Коменский // Избр. пед. соч. в II т. / под ред. А.И. Пискунова. – М. : Педагогика, 1982. – Т. I. – С. 242–476.

Олексій Дєдов

ПОГЛЯДИ Г. ВАЩЕНКА НА РОЗВИТОК ОСВІТИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Новий етап осучаснення та оновлення вищої освіти, зокрема педагогічної, базується на тенденціях скерованості навчально-виховного процесу перш за все на особистість дитини і майбутнього вчителя. Педагог Г. Ващенко був творцем української національної освіти, яка відповідає духовності українського народу. Його мрією було будівництво самостійної та незалежної України.

Розвиток освіти української молоді у творчості Г. Ващенко досліджувався такими вченими як: А. Бойко, Н. Дем'яненко, В. Моргун, А. Погрібний, Г. Хілліг. Відомий педагог стверджував: «...Виховуючи підростаюче покоління, педагог бере найактивнішу участь у творенні майбутнього свого народу...» [2, с. 58].

Метою нашої статті є схарактеризувати педагогічні погляди Г. Ващенко на розвиток освіти української молоді.

«Творчий шлях Г. Ващенко наповнений пошуком нових теоретико-педагогічних ідей, які базувались на знанні національно-культурних традицій, психічних якостей українського народу, його духовності, що дозволяє вбачати в постаті Г. Ващенко спадкоємця і послідовника вікових надбань українського народу» [6, с. 32]. Свої думки він виклав у книзі «Проект системи освіти в самостійній Україні». Він пов'язує цю роботу із майбутнім своєї країни. Для нього найважливіше було розвивати освіту дитини спочатку в школі, а потім вже в університеті. Але власну освіту потрібно вдосконалювати впродовж усього життя. Педагог вважає, що для дитини найголовніше – це свобода вибору напряму навчання, який би вона вважала б важливим для себе. Адже, коли дитину змушуватимуть щось учити, що їй не подобається то з'явиться небажання вивчати певний предмет.

Науковець ставить за мету знищення більшовицької системи, її жорстокого характеру, що перетворювали освіту і виховання нових поколінь на зброю у битві за опанування світу. «Щоб виховати молодь, треба добре знати закони, яким підлягає надзви-чайно складне й різноманітне психічне життя людини, але крім того, треба вміти розбиратись в індивідуальних властивостях молодої людини зокрема» [1, с. 272].

Г. Ващенко виступав за те, що потрібно створювати молодіжні організації для впливу на молодь. Відомо, що він застерігав: «Може статися так, що вороги будуть переможені, а коли прийде справа до мирного будівництва на Україні, наш народ виявить повну непідготованість, і це кінець-кінцем може призвести до того, що нами знову опанують якісь спритні чужинці» [2, с. 36].

Педагог був категорично проти методів рефлексології, що поширювалися у Радянському Союзі, і в Україні, у вихованні молоді, які негативно впливали на психічний процес людей. «До того ж у виховній системі України були відсутні національні